

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kotoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petstote za enkrat 48 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

## Hinavstvo.

Sedaj ob Veliki noči se je zopet veliko pisalo in govorilo o miru. Ravnotako kakor o Božiču. Tudi tokrat nastopajo gotovi preroki, ki prerokujejo skorajšen mir.

Vsi ljudje govorimo in pišemo o miru. Toda ti vsi ljudje se delimo v dva velika tabora: v enem res in odkritosrčno hočemo miru, v drugem so mirovni hinavci.

Tudi nemški listi in njihovi trabanti kakor so „Stajero“ in „Marburgerca“ in celjska „Vahta“, se cedijo že skozi štiri leta „ob Božiču in Veliki noči“ sladkih besed o miru, toda kdo jim verjame?

Kdo verjame ljudem, ki sedaj izsesavajo vsled vojskinih razmer ljudi za milijone in milijone, da se res za mir? Govorijo o miru, toda v njihovem srcu je hinavstvo.

Da naš cesar hoče mir, verjamemo popolnoma in brezpogojno.

Le pogledjmo grofa Černina, ki govori, kakor želi naš cesar,

izmed avstrijskih narodov si večina Nemcev ne želi miru. Ti hočejo vstrajati ob rami Nemčije.

Kaj ji mar, da milijone in milijone ljudi pri tem umre!

Mi Jugoslovani hočemo miru. Naše ljudstvo je doprineslo že velikansko krvavih žrtev za borbo med „slovanstvom in germanstvom“, kakor je nemški državni kancelar Bethman-Holweg označil to vojsko. A vsled pomanjkanja umiramo tudi v zaledju. Nihče ne ve, kaj se godi v Bosni, v Ercegu, v Dalmaciji in v Istri, ker listi tega ne smejo poročati.

Edini, ki je bil od prvega dne do danes vedno le za mir in nič drugega kot za mir, je bil glavar katoliške cerkve Pij in Benedikt. Da bi ga povsod poslušali in posnemali, koliko gorja bi se odvrnilo od človeštva.

Toda so še vedno ljudje, ki govorijo o miru in mislijo na vojsko. Hinavci!

## Kdo je povzročil vojsko.

Avstrijska vlada je dovolila, da se pri nas svobodno ponatiskuje spis nemškega poslanika Lihnovskega, v katerem dokazuje, da je Nemčija hotela sedanjo vojsko. Mi smo že v zadnji številki prinesli izveček znamenitega spisa. Da se je smel pri nas ta spis objaviti, je storila avstrijska vlada državni in dinastični misli mnogo večjo uslugo, kakor si sama misli.

Sicer so naši Nemci že začetkoma nastopali tako kakor da bi trebalo gledati med vojsko le v Berlin. Toda Slovani vendar niso bili na gotovem, ali merda vendarle avstrijska diplomacija ni storila kakšnega pogoška. Sedaj smo na jasnem, da je pritisk prihajal od Nemčije in da se je pri tem pritisku posluževala Madžarov in avstrijskih Nemcev. V odločilnem kronskem svetu so bili najbolj za vojsko madžarski grof Tisza, zagrizeni nemški domobranski minister Georgi in nemški baron Heinold. Iz tega dejstva je tudi razumljivo, zakaj Nemčija tako dosledno podpira madžarska stremjenja in zakaj naši Nemci pričakujejo trdno in neomajljivo v vseh notranjih težavah pomoči iz Berlina.

Skrajno značilen je ta-le dogodek, ki ga moramo zopet ponoviti. Avstrijsko-nemški Feliks grof Thun se je vozil z nemškim cesarjem po morju. Bil je bolan in je moral ležati. Ko je zvedel za umor Frana Ferdinanda, je takoj ozdravel. Knez Lihnovski pravi hudomušno, da ne ve, ali od veselja ali od žalosti.

Tudi to se ni pozabileno, da so gotovi nemški krogi pokojnega nadvojvoda Frana Ferdinanda naravnost silili, da gre v Sarajevo, čeprav so prihajali od vseh strani svarilni glasovi. In ko je že mislil opustiti potovanje, so se pozivali na njegovo osebno pogumnost. Te vesti, ki smo jih prej smatrali le kot sad vsestranskega iskanja za vzroki strašnega umora, se nam kažejo v luči odkritij kneza Lihnovskega naenkrat v drugi luči.

Niti naš stari niti naš mladi cesar ni za vojsko. Tudi to da veliko pomisli!

## Grof Černin o položaju.

Naš zunanji minister grof Černin se je ob praznikih vrnil iz Rumunije, kjer se varijo mirno pogodbo z Rumunijo. V torek, dne 2. t. m. je sprejel odposlanstvo dunajskega mestnega sveta, kateremu je obširno pojasnil sedanji zunanjepolitični položaj. Grof Černin je povdarjal med drugim: Mir smo sklenili z Rusijo, z Ukrajino in Rumunijo. S tem je na vzhodu odstranjena nevarnost vojne. Glede na govor severoameriškega predsednika Wilsona povdarja Černin, da Wilson s svojimi načrti menda ni imel namena razdvojiti Avstrijo in Nemčijo, temveč on smatra Dunaj kot ugodna tla, da položi seme za splošni mir. One štiri točke, ki jih je navajal Wilson, bi bile pri pravna podlaga za razpravo o splošnem miru. — Pred sedanjo nemško ofenzivo na zahodu je francoski ministrski predsednik Clemenceau na Dunaju vprašal, ali bi bil grof Černin pripravljen se pogajati in na kaki podlagi. Sporazumno z Berolinom sem mu odgovoril, da za mir ni druge za preke nego francoska zahteva po Alzaciji in Lotaringiji. Francozi so odgovorili, da se na tej podlagi ne morejo pogajati. Nato se je pričela nemška ofenziva. Z Rumunijo smo sklenili mir, ki bo kakor upamo, temelj bodočih prijateljskih odnosov med našo in rumunsko državo. Meja proti Rumuniji se je le toliko spremenila, da smo dobro zavarovani proti rumunskemu napadu na Ogrsko. Kar se tiče oboroževanja, se bo moralo z mednarodno pogodbo omejiti oboroževanje. Dolgovi, ki so nastali v tej vojski, so tako ogromni, da pač nobena država ne bo v stanu izdajati zopet vsako leto več milijard za vojaštvo. Rumunija se bo za škodo, ki jo je trpela v vojni in za odstop ozemlja, mogla odškoditi z rumunskimi deli nekdanje ruske pokrajine Besarabije. O dovažanju živil iz Ukrajine je rekel grof Černin, da je dovoz dozda zelo slab, prišlo je k nam samo 30 vagonov žita in sočivja; toda dovoz se bo zboljšal. — Avstrija ne mara priklopiti tujih pokrajin in tujih narodov, to bi le otežkočilo splošni mir. Zagotoviti si hočemo tembolj gospodarske ugodnosti v pokrajinah, ki jih imamo zasedene. Mi nočemo uničiti Srbije, temveč ji hočemo dati prilike za razvoj. Želimo si gospodarske zveze s Srbijo in Črnogoro. Nato je Černin govoril proti nim ki ne prestopajo prosijo za mir. Rekel je, da ti delajo samo za podaljšanje vojske. Ravnotako

podaljšujejo vojno tudi pristasi skupine, ki hoče priklopiti ozemlja. Tretja skupina onih, ki podaljšujejo vojsko, pa so po Černinovem mnenju nestrastni politični voditelji, ki čakajo ugodne rešitve svojih političnih zahtev od naših sovražnikov, ali od splošnega sklepanja miru. Černin se je tu predvsem obrnil proti Čehom.

— Ali je Černin s svojimi trditvami proti Slovanom dosegel, kar je želel, dvomimo. Kajti ves svet ve, da so ravno Slovani bili v sedanji vojni tisti, ki so trpeli največ in žrtvovali svoje najboljše sile za zmago Avstrije.

Zakaj ni pohvalil tudi Slovence in Hrvat, ki so se na bolj junasko borili v tej vojni?

## Naše žrtve za domovino.

Dobili smo žalostno poročilo, da je dne 15. februarja umrl na Dunaju Franc Malajner, doma iz Rogoze pri Hočah, vsled zažbljenih ran na bojišču.

Na italijanskem bojišču je bil smrtno ranjen in je podlegel svojim ranam v Pragi Franc Dreflak od 87. pešpolka, doma iz Mestnega Vrha pri Ptuj. Odlikovan je bil z Karlovim četnim križem, bronasto in veliko srebrno kolajno. Dve leti in pol je stražil domovino. Svojo dolžnost je lepo in zvesto izpolnil.

Desetnik Franc Zelenko iz Jurjevskega doma, star 24 let, je žrtvoval svoje mlado življenje dne 5. septembra 1917 na gori Sv. Gabrijela v bližini Gorice.

V Zrečah iz med hiš, ki so na „Slov. Gospodarja“ naročene, so iste nadalje za cesarja in domovino darovale svoje gospodarje: Košir Peter, Lažhar Anton, Fijavž Miha, Drakslar Anton.

Za domovino je žrtvoval svoje mlado življenje Janez Kac, posestnikov sin iz Loke pri St. Janžu na Dravskem polju. Umrl je v Gradcu za boleznijo, katero si je nakopal na bojišču. Bil je pošten in priljubljen slovenski mladenič. Potrtim staršem naše sožalje!

Dne 9. marca je v vojaški bolnišnici v Gradcu umrl vojak Pavel Golob iz Sv. Jurija ob Pesnici. Legar in griža sta končala življenje pridnega fant, za katerim žaluje ovdovela mati, ki tudi o drugem svojem sinu že dolgo ničesar ne izve.

Dne 11. februarja je na gori Col del Rosa na Italijanskem padel Stefan Kac, posestniški sin iz Laporja. Zadel ga je sovražna granata.

Na italijanskem bojišču je iztrgala kruta smrt materi 21 let starega sina Franca Zagoršek iz Gornje Ponkve in ga izročila italijanski zemlji. Pokopan je bil dne 29. januarja 1918 v dolini reke Brenta na skupnem pokopališču. Začet je bil od italijanske strojne puške. Bil je naročnik „Slov. Gospodarja“.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj boče trajen spomin!

## Francosko bojišče.

Danes, četrtek dne 4. aprila je minulo ravno 14 dni kar se je pričela nemška ofenziva v Flandriji. Nemcem se je posrečilo, da so prodrli na nekaterih mestih 60 km daleč naprej. Zasedli so zopet večinoma stare postojanke, ki so bile v njih posesti pred angleško francosko ofenzivo 1. 1916. Kar so tedaj izgubili pri svojem umikanju, to so sedaj zopet pridobili nazaj. Na nekaterih mestih so